

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα 1/7/97

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης είχε σήμερα στις 11.30 το πρωί, στο Μέγαρο Μαξίμου, συνομιλίες με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκο Κληρίδη. Μετά από την κατ' ιδίαν συνάντηση του Κύπριου Προέδρου και του Έλληνα Πρωθυπουργού, συνεχίστηκαν οι συνομιλίες με τη συμμετοχή των αντιπροσωπειών των δύο χωρών.

Από κυπριακής πλευράς, στις συνομιλίες μετείχαν ο Υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης, ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Μανώλης Χριστοφίδης, ο Υφυπουργός παρά τω Προέδρω Παντελής Κούρος, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας Αλέκος Μαρκίδης, ο Πρέσβυς της Κύπρου στην Αθήνα Χαράλαμπος Χριστοφόρου και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Από ελληνικής πλευράς, στις συνομιλίες μετείχαν ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας Άκης Τσοχατζόπουλος, ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, ο Υφυπουργός Εξωτερικών Γιάννος Κρανιδιώτης, ο Διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του Πρωθυπουργού Πρέσβυς Δημήτρης Καραϊτίδης, ο Σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης, ο πρώην Πρέσβυς της Ελλάδος στη Λευκωσία Αλέξανδρος Σάνδης, ο Επιτετραμμένος της Ελληνικής Πρεσβείας στη Λευκωσία Θέμος Δεμίρης και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Μετά τις συνομιλίες που διήρκεσαν μέχρι τις 13.15, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκος Κληρίδης και ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος Κώστας Σημίτης προέβησαν σε δηλώσεις προς τους Έλληνες και Κύπριους δημοσιογράφους και απάντησαν σε ερωτήσεις τους.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, με τον Πρόεδρο Κληρίδη συναντηθήκαμε σήμερα για τέταρτη φορά μέσα στους δέκα τελευταίους μήνες. Οι συναντήσεις αυτές έχουν σκοπό να συζητήσουμε τις εξελίξεις του Κυπριακού και να προετοιμάσουμε τις επόμενες ενέργειές μας. Οι συναντήσεις αυτές πραγματοποιούνται μέσα σ' ένα πνεύμα στενής και αγαστής συνεργασίας.

Είναι συναντήσεις οι οποίες οδηγούν σε μία όλο και πιο στενή συνεργασία, προκειμένου να έχουμε μια κοινή θέση σε όλες τις εξελίξεις οι οποίες επέρχονται. Γνωρίζετε ποιές θα είναι αυτές οι εξελίξεις. Στις 9 Ιουλίου αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις στα Ηνωμένα Έθνη και εκεί αναμένεται ότι θα υπάρξουν, από πλευράς των Ηνωμένων Εθνών, κάποιες σκέψεις, κάποιες προτάσεις για το ποιές θα πρέπει να είναι οι λύσεις οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στο Κυπριακό. Εμείς πιστεύουμε ότι αυτές οι διαπραγματεύσεις πρέπει να δώσουν την αφορμή ή να οδηγήσουν στο να υπάρχει μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και τις Συμφωνίες Κορυφής του 1977 και του 1989.

Τις συνομιλίες στη Ν.Υόρκη θα παρακολουθήσουν οι εκπρόσωποι των μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, καθώς και της Γερμανίας, της Φινλανδίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας, της Ιταλίας και του Καναδά και, φυσικά, και οι εγγυήτριες δυνάμεις.

Ύστερα από αίτημα της Ελλάδος, θα συμμετάσχει και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ελληνική κυβέρνηση διόρισε ως εκπρόσωπό της για το Κυπριακό τον Πρέσβη κ.Αλέξανδρο Σάνδη (ο κ.Σάνδης ήταν Πρέσβυς στη Λευκωσία) και την εποπτεία της ελληνικής συμμετοχής θα έχει ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ.Κρανιδιώτης, ο οποίος και θα παρίσταται, εφόσον το επιβάλλουν οι συνθήκες.

Θα πρέπει, για να προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις αυτές σε μια λύση, η διεθνής κοινότητα να συνειδητοποιήσει ότι η τουρκική πλευρά είναι εκείνη η οποία οφείλει να συμμορφωθεί προς τη διεθνή νομιμότητα, να άρει τις συνέπειες της εισβολής και να τερματίσει την τουρκική κατοχή. Μόνον έτσι θα βρεθεί σύντομα μια δίκαιη και βιώσιμη λύση για το Κυπριακό.

Εμείς έχουμε πεί και στο παρελθόν ότι οι πρωτοβουλίες του διεθούς παράγοντα είναι πρωτοβουλίες ευπρόσδεκτες. Άρκει, όμως, όλες αυτές οι πρωτοβουλίες να εντάσσονται μέσα στις προσπάθειες και στο πλαίσιο το οποίο θέτει ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών.

Σημαντική, επίσης, είναι η εξέλιξη η οποία πραγματοποιείται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εμείς πιστεύουμε ότι η προοπτική ένταξης θα μπορέσει να είναι καταλύτης για τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Για να γίνει όμως

αυτό, θα πρέπει οι όποιες λύσεις επιδιωχθούν, να είναι συμβατές με τις συνθήκες και το πλαίσιο το οποίο έχουν αποφασίσει οι χώρες της Ε.Ε. Οι όποιες λύσεις να είναι συμβατές με το Δίκαιο, όπως έχει διαμορφωθεί μέσα στην Ε.Ε.

Εμείς έχουμε δηλώσει επανειλημμένα -και το επαναλαμβάνω- ότι η Ελλάδα θα στηρίζει με όλες τις δυνάμεις της την Κύπρο και τον αγώνα του κυπριακού λαού και θα εκτελεί στο ακέραιο τις πολιτικές και ηθικές υποχρεώσεις της απέναντι στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Η ανεξαρτησία, η εδαφική ακεραιότητα, η ασφάλεια, η κυριαρχία και η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε είναι για μας πρωταρχικοί στόχοι. Γι' αυτούς τους στόχους θα συνεχίσουμε μαζί με την Κύπρο να αγωνιζόμαστε και τους επόμενους μήνες.

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Θα ήθελα να ευχαριστήσω, από βάθους καρδιάς, εκ μέρους του κυπριακού ελληνισμού, εκ μέρους της κυβέρνησης και εμού προσωπικώς, τον κ.Πρωθυπουργό και την ελληνική κυβέρνηση για τη συνεργασία που είχαμε αναφορικά με το Κυπριακό εθνικό θέμα.

Δεν είναι μόνον το ότι είχαμε, εντός δέκα μηνών, τέσσερις συναντήσεις. Αλλά είναι ότι σε όλες αυτές τις συναντήσεις καταλήξαμε σε ομόφωνες αποφάσεις ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του εθνικού προβλήματος.

Ήταν πάγια θέση της πολιτικής μου, προτού γίνω Πρόεδρος, ότι χωρίς να υπάρχει πλήρης συνεργασία μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου στο χειρισμό του εθνικού θέματος, δεν μπορούσαμε να αναμένουμε επιτυχίες.

Και θέλω και δημόσια να ευχαριστήσω και για την υποστήριξη που έδωσε η ελληνική κυβέρνηση στο θέμα της ενταξιακής πορείας της Κύπρου. Ήταν σημαντική και ουσιαστική.

Προσυπογράφω τα όσα έχει πεί ο κ.Πρωθυπουργός, αναφορικά με τις θέσεις μας επί του Κυπριακού προβλήματος. Δεν υπήρξε καμιά διαφωνία μεταξύ μας ως προς τις θέσεις που θα επιδιώξουμε να επιτύχουμε στις συνομιλίες αυτές. Και επίσης είμεθα ομόφωνοι ότι πρέπει να πάμε εκεί με καλή θέληση, έτοιμοι όμως να υπερασπίσουμε τα δίκαια και τα δικαιώματά μας.

Αυτά από πλευράς μου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, συμμαρτίζεσθε τη θέση ότι ο Πρόεδρος Κληρίδης, στην κρίσιμη καμπή που διέρχεται το Κυπριακό, θα πρέπει να εξακολουθήσει να ηγείται της προσπάθειας αυτής και επομένως να επαναδιεκδικήσει το προεδρικό χρίσμα; Επίσης θα έχετε σύντομα κάποια συνάντηση με τον κ.Ντεμιρέλ, προκειμένου να δώσετε νέα ώθηση στη λύση του Κυπριακού;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Όσον αφορά το πρώτο σκέλος της ερώτησής σας -φαντάζομαι και ο κ.Κληρίδης θα είναι απόλυτα σύμφωνος- από πλευράς ελληνικής κυβέρνησης δεν θα πρέπει να υπάρξουν δηλώσεις σε σχέση με τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις της Κύπρου. Ο Κυπριακός λαός πρέπει να αποφασίζει ελεύθερα και ανεπηρέαστα. Του ευχόμαστε ακριβώς να αποφασίσει ελεύθερα και ανεπηρέαστα τί είναι το συμφέρον του.

Όσον αφορά τη δεύτερη ερώτησή σας, δεν προβλέπεται καμμία συνάντηση με τον Πρόεδρο Ντεμιρέλ αυτή τη στιγμή. Δεν προβλέπεται (ίσως, κάποιοι ερμηνεύσουν το "αυτή τη στιγμή"), διότι δεν υπάρχει κανένας λόγος για μια τέτοια συνάντηση. Θα πρέπει να υπάρξουν από πλευράς της Τουρκίας κινήσεις τέτοιες, οι οποίες αποδεικνύουν ότι η Τουρκία είναι διατεθειμένη να αναγνωρίσει την ισχύ των Διεθνών Συνθηκών, να αναγνωρίσει την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου, να αναγνωρίσει ότι οι όποιες λύσεις πρέπει να είναι ειρηνικές και μέσα στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, έχετε αναφέρει ότι τα Ηνωμένα Έθνη θα καταθέσουν εισηγήσεις και προτάσεις στις συνομιλίες της Ν.Υόρκης. Ο Ραούφ Ντενκτάς δήλωσε ότι αν κατατεθούν οποιαδήποτε έγγραφα, δεν θα προσέλθει στις συνομιλίες. Ποιά είναι η θέση σας;

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Η κυπριακή κυβέρνηση δεν αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα. Αν ο κ.Ντενκτάς δεν πάει στις συνομιλίες, αυτό δεν θα είναι προς όφελός του, προς όφελος της τουρκοκυπριακής πλευράς και της υπόθεσής του. Αν κατατεθούν έγγραφα και σηκωθεί και φύγει, είναι και πάλι δικαίωμά του. αλλά δεν είναι πρόβλημα δικό μας.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Δεν πρόκειται να υπάρξουν από ελληνοκυπριακής πλευράς νέα πρόταση, νέα έγγραφα. Υπάρχουν οι θέσεις, οι οποίες έχουν διαμορφωθεί στο

παρελθόν. Και αυτές οι θέσεις οι οποίες έχουν διαμορφωθεί στο παρελθόν, ισχύουν.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, εν όψει των συνομιλιών που αρχίζουν σε δέκα μέρες, σκέπτεται η κυπριακή κυβέρνηση σε μια κίνηση καλής θέλησης να προβεί στην ανάκληση των S-300;

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Τέτοια σκέψη δεν μας έχει απασχολήσει εις το παρόν στάδιο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, δεδομένου ότι από τουρκικής πλευράς, αλλά και από πλευράς πολλών ευρωπαϊκών χωρών καταβάλλεται προσπάθεια να εξευρεθεί μια φόρμουλα εμπλοκής των Τουρκοκυπρίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, σκέπτεσθε να θέσετε αυτό το θέμα κατά τις συνομιλίες σας και ποιά είναι η θέση σας;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να παρατηρήσω ότι οι λέξεις "φόρμουλα εμπλοκής", ιδία η λέξη "εμπλοκή" έχει πολλές έννοιες. Η κυπριακή κυβέρνηση έχει πεί και η ελληνική κυβέρνηση έχει επαναλάβει στις συζητήσεις οι οποίες γίνονται στην Ε.Ε. ότι η τουρκοκυπριακή πλευρά μπορεί να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. Η τουρκοκυπριακή πλευρά ενδιαφέρεται γύρω από τα προβλήματα αυτά. Υπάρχουν εμπορικά επιμελητήρια, υπάρχουν συντεχνίες όπως τις αποκαλούν στην Κύπρο, οι οποίες εκφράζουν τα συμφέροντα των παραγωγικών τάξεων. Μπορούν να συμμετάσχουν (οι Τουρκοκύπριοι) στην αντιπροσωπεία η οποία θα κάνει τις διαπραγματεύσεις και να μεταφέρουν τις απόψεις τους. Η κυπριακή κυβέρνηση είναι ανοικτή σε μια τέτοια συμμετοχή και θα ήταν ευχής έργον να συμμετάσχουν και αυτοί και να πούν τις γνώμες τους.

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Θα ήθελα να συμπληρώσω ότι η θέση μας είναι πως θα υπάρξει μια αντιπροσωπεία: Η αντιπροσωπεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, εις την οποίαν θα μπορούν να συμμετέχουν και εκπρόσωποι οργανωμένων συνόλων της τουρκοκυπριακής κοινότητας, όπως επιμελητήρια, συντεχνίες, κ.ο.κ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα το συζητήσετε αυτό το θέμα με τον κ.Ντενκτάς;

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Εάν το εγείρει ο κ.Ντενκτάς, ασφαλώς η απάντησή μου θα είναι αυτή (που σας ανέφερα προηγουμένως). Γνωρίζει αυτή τη θέση, διότι την έχω

διατυπώσει και δημόσια, την έχω πεί και στην Ενωμένη Ευρώπη και είμαι βέβαιος ότι του έχει μεταφερθεί αυτή η θέση.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, συζητήθηκε το θέμα του ενιαίου αμυντικού χώρου;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Όταν έρχεται ο κ.Κληρίδης εδώ, συζητάμε όλες τις πλευρές του Κυπριακού. Και το Κυπριακό έχει πάντα μια πτυχή ασφάλειας και συζητάμε και αυτή την πτυχή ασφάλειας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, μήπως έχει τελικά ακρωτηριασθεί το θέμα του ενιαίου αμυντικού χώρου;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Γιατί να έχει ακρωτηριασθεί; Από πού προκύπτει αυτή η άποψή σας; Ό,τι έχουμε πεί, κατά καιρούς, ισχύει. Ό,τι έχουμε συμφωνήσει, ισχύει. Την πολιτική μας συνεχίζουμε να την εφαρμόζουμε.

Σας ευχαριστούμε πολύ.